

વિનયપાઠ

(દોહા)

- ઈહિ વિધિ ઠાડો હોય કે, પ્રથમ પઢે જો પાઠ;
 ધન્ય જિનેન્દ્ર દેવ તુમ, નાશે કર્મ જુ આઠ. ૧
- અનંત ચતુષ્ટયકે ધની, તુમહી હો સિરતાજ;
 મુક્તિ વધૂકે કંથ તુમ, તીન ભુવન કે રાજ. ૨
- તિહું જગડી પીડા હરન, ભવદધિ શોપણહાર;
 શાયક હો તુમ વિશ્વકે, શિવસુખ કે કરતાર. ૩
- હરતા અઘઅંધિયારકે, કરતા ધર્મપ્રકાશ;
 શિરતાપદ દાતાર હો, ધરતા નિજગુણરાશ. ૪
- ધર્મામૃત ઉર જલધિસોં, જ્ઞાન ભાનુ તુમ રૂપ;
 તુમરે ચરણ સરોજ કો, નાવત તિહું જગભૂપ. ૫
- મેં વંદોં જિનદેવકો, કર અતિ નિરમલ ભાવ;
 કર્મબંધકે છેદને, ઔર ન કદૂ ઉપાવ. ૬
- ભવિજનકો ભવકૂપતેં, તુમહી કાઠનહાર;
 દીનદયાલ અનાથપતિ, આતમ ગુણ ભંડાર. ૭
- વિદાનંદ નિર્મલ કિયો, ધોય કર્મરજ મૈલ;
 સરલ કરી યા જગતમેં, ભવિજનકો શિવ ગૈલ. ૮
- તુમ પદ પંકજ પૂજતેં, વિઘ્ન રોગ ટર જાય;
 શત્રુ મિત્રતાકો ધરેં, વિષ નિરવિષતા ધાય. ૯
- ચકી ખગધર ઈન્દ્ર પદ, મિલેં આપતેં આપ;
 અનુકમ કર શિવપદ લહેં, નેમ સકલ હનિ પાપ. ૧૦

- તુમ વિન મેં વ્યાકુલ ભયો, જૈસે જલ વિન મીન;
 જન્મ જરા મેરી હરો, કરો મોહિ સ્વાધીન. ૧૧
- પતિત બહુત પાવન કિયે, ગિનતી કૌન કરેવ;
 અંજનસે તારે કુધી, જય જય જય જિનદેવ. ૧૨
- ચકી નાવ ભવદધિ વિષે, તુમ પ્રભુ પાર કરેય;
 ખેવટિયા તુમ હો પ્રભુ, જય જય જય જિનદેવ. ૧૩
- રાગ સહિત જગમેં રૂલ્યો, મિલે સરાગી દેવ;
 વીતરાગ ભેટ્યો અબે, મેટો રાગ કુટેવ. ૧૪
- કિત નિગોદ, કિત નારકી, કિત તિર્યચ અજ્ઞાન;
 આજ ધન્ય માનુષ ભયો, પાયો જિનવર ધાન. ૧૫
- તુમકો પૂજેં સુરપતિ, અહિપતિ નરપતિ દેવ;
 ધન્ય ભાગ્ય મેરો ભયો, કરન લગ્યો તુમ સેવ. ૧૬
- અશરણ કે તુમ શરણ હો, નિરાધાર આધાર;
 મેં ડૂબત ભવસિંધુમેં, ખેઓ લગાઓ પાર. ૧૭
- ઈન્દ્રાદિક ગણપતિ થકે, કર વિનતી ભગવાન;
 અપનો વિરદ નિહારકેં, કીજે આપ સમાન. ૧૮
- તુમરી નેક સુદેષ્ટિતેં, જગ ઉતરત હૈ પાર;
 હા હા ડૂબ્યો જાત હોં, નેક નિહાર નિકાર. ૧૯
- જો મેં કહહું ઔરસોં, તો ન મિટ્ટે ઉરઝાર;
 મેરી તો તોસોં બની, તારેં કરોં પુકાર. ૨૦
- વંદોં પાંચોં પરમગુરુ, સુરગુરુ વંદત જાસ;
 વિધન હરન મંગલ કરન, પૂરન પરમ પ્રકાશ. ૨૧

ચૌવીસી જિનપદ નમો, નમો શારદા માય;
શિવમગ સાધક સાધુ નમિ, રચ્યો પાઠ સુખદાય. ૨૨

શ્રીજિનેન્દ્ર અભિષેકપાઠ

શ્રીમન્તામારશિરસ્તટરત્નદીપ્તિ-
તોયે વિભાસિ ચરણાંબુજયુગમ્બીશં,
અર્હન્તમુન્નતપદપદમાભિનમ્ય,
ત્વન્મૂર્તિષૂદ્ધદભિષેકવિધિ કરિષ્યે. ૧

ઇતિ અભિષેકપ્રતિષ્ઠાં કૃત્વા પુષ્પાંજલિ ક્ષિપેત્ ।

અથ પૌર્વાહ્નિકમધ્યાહ્નિકાપરાહ્નિકદેવવંદનાયાં પૂર્વાચાર્યાનુક્રમેણ
સકલકર્મક્ષયાર્થે ભાવપૂજાસ્તવવંદનાસમેતં શ્રીપંચ મહાગુરુ-ભક્તિ-
કાયોત્સર્ગ કરોમ્યહમ્.

(ઇસકો પઠકર ૯ વાર જામોકાર મંત્રકી જાપ દેના ચાહિયે.)

યાઃ કૃત્રિમાસ્તદિતરાઃ પ્રતિમા જિનસ્ય,
સંસ્નાપયંતિ પુરહૂતમુખાદયસ્તાઃ;
સદ્ભાવલલ્લિસમયાદિનિમિત્તયોગાઃ;
તત્રૈવમુજ્જવલધિયા કુસુમં ક્ષિપામિ. ૨

ઇતિ જિનપ્રતિમાગ્રે પુષ્પાંજલિ ક્ષિપેત્ ।

કનકાદિનિભં કમ્ પાવનં પુષ્પકારણમ્,
સ્થાપયામિ પરં પીઠં જિનસ્નાપનાય ભક્તિતતઃ. ૩

ૐ હ્રીં અહં ક્ષં ઠઃ ઠઃ શ્રીપીઠ (સિંહાસન) સ્થાપનં કરોમિ. ૐ હ્રીં હ્રીં
હ્રીં હ્રીં ઃ નમો અહંતે ભગવતે શ્રીમતે પવિત્રતર જલેન પીઠપ્રક્ષાલનં કરોમિ ।

શ્રીપીઠકૂલપ્તે વિશદાશતોયે,
શ્રીપ્રસ્તરે પૂર્ણશશાંકકલ્પે;
શ્રીવતકે ચંદ્રમસીતિ વાર્તા,
સત્યાપર્યન્તી ત્રિયમાદિખામિ. ૪

ૐ હ્રીં શ્રી અહં શ્રીકારલેખનં કરોમિ (સિંહાસને શ્રીકારલેખનમ્)

ભંગાર ચામરસુદર્પણપીઠકુંભ
તાલધ્વજાતપ નિવારકભૂષિતાગ્રે;
વર્ધસ્વ નંદ જયપાઠપદાવલીભિઃ
સિંહાસને જિનભવંતમહં શ્રયામિ. ૫

ૐ હ્રીં જય જય ઇત્યુક્ત્વા સ્નાપનપીઠે જિનબિંબં સ્થાપયામ્યહમ્.

શ્રીતીર્થકૃત્સ્નાપનવર્થવિધી સુરેન્દ્રઃ,
શીરાભિવારિભિરપૂરયદર્થ કુંભાનુઃ;
તાન્તાદેશાનિવ વિભાવ્ય યથાર્હનીયાનુ,
સંસ્થાપયે કુસુમચંદન ભૂષિતાગ્રાનુ ૬

ૐ હ્રીં શ્રીચતુઃકોણેષુ ચતુઃકલશસ્થાપનં કરોમિ.

આનંદનિર્ભર સુરપ્રમદાદિગાનૈ-
વાદિત્રપુર જયશબ્દકલપ્રશસ્તૈઃ;
ઉદ્ગીયમાન જગતીપતિકીર્તિરિષઃ
પીઠસ્થલીં વસુવિધાર્ચનયોલ્લસામિ. ૭

ૐ હ્રીં શ્રીસ્નાપનપીઠસ્થિતજિનેન્દ્રાય અર્ધં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

(વાદઘોષણમ્-જયશબ્દોચ્ચારણમ્)

કર્મપ્રબન્ધનિગડૈરપિ હીનતાપ્તં,
જ્ઞાત્વાપિ ભક્તિવશતઃ પરમાદિદેવમ્;
ત્વાં સ્વીયકલ્મષગણોન્મથનાય દેવ,
શુદ્ધોદકૈરભિનયામિ નયાર્થતત્ત્વમ્ ૮

आराधना पाठ

(छरिगीत)

मैं देव नित अरुंत याहूं सिद्धका सुभिरन करौं,
 मैं सूर गुरु मुनि तीनि पद मैं साधुपद हृदय धरौं;
 मैं धर्म कुरुषामयी याहूं, जहां छिसा रंय ना,
 मैं शास्त्रज्ञान विराग याहूं, जसु मैं परपंय ना. १
 योवीस श्री जिनदेव याहूं, और देव न मन भसैं,
 जिन भीस क्षेत्र विदेह याहूं, वंदिते पातिक नसैं;
 गिरनार शिपर सम्भेद याहूं, यंपापुरी पावापुरी,
 डैलास श्री जिनधाम याहूं, भजत त्वांजैं भ्रमजुरी. २
 नवतत्त्वका सरधान याहूं, और तत्त्व न मन धरौं,
 षट्द्रव्य गुण परजाय याहूं, ठीकतासों भय हरौं;
 पूजा परम जिनराज याहूं, और देव न हूं सदा,
 तिहुंकावकी मैं जाप याहूं, पाप नहीं लागै कदा. ३
 सम्यक्त्व दर्शन ज्ञान यारित्र सदा, याहूं भावसों,
 दशलक्षणी मैं धर्म याहूं, मछा हर्ष उछावसों;
 सोलह जू कारण दुःखनिवारण सदा याहूं प्रीतिसों,
 मैं चित्त अकार्थ पर्व याहूं, मछा मंगल रीतिसों. ४
 मैं वेद यारौं सदा याहूं, आदि अंत निवाहसों,
 पागे धरमके यार याहूं, अधिक चित्त उछाहसों;
 मैं दान यारौं सदा याहूं, लुवन् वसी लाहो लहूं,
 आराधना मैं यारि याहूं, अंतमें ये ही गहूं. ५
 भावना भारह सदा भाँ, भाव निर्मल छेत हूं,
 मैं प्रत जू भारह सदा याहूं, त्याग भाव उद्येत हूं;
 प्रतिभा दिगंबर सदा याहूं, ध्यान आसन सोहना,
 वसुकर्मतें मैं हूँ याहूं, शिव लहूँ जहूं मोह ना. ६

मैं साधुजनको संघ याहूं, प्रीति तिनही सों करौं,
 मैं पर्वके उपवास याहूं, अरंभे मैं परिहरौं;
 छिस दुःख पंचमकाल मांछि, कुल सरावक मैं लहौं,
 अरु मछाप्रत धरि सकौं नाहीं निभल तन मैंने गहो. ७
 आराधना उत्तम सदा याहूं, सुनो जिनरायछ,
 तुम कृपानाथ अनाथ 'ध्यानत' दया करना न्यायछ;
 वसुकर्म नाश विकास ज्ञान, प्रकाश भोको कीजिये,
 करि सुगतोगमन, समाधिभरष सुभक्ति यरनन दीजिये. ८ २

समाप्त

प्रज्ञाप्रधानाः श्रमणाः समृद्धाः प्रत्येकबुद्धा दशसर्वपूर्वैः ।
 प्रवादिनोऽष्टाङ्गनिमित्तविज्ञाः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ ४ ॥
 जङ्घावलि-श्रेणि-फलाम्बु-तन्तु-प्रसून-बीजांकुर-चारणाह्वः ।
 नभोऽङ्गणस्वैर-विहारिणश्च स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ ५ ॥
 अणिमिदक्षाः कुशलामहिमि लधिमिशक्ताः कृतिनो गरिम्णि,
 मनो-वपूर्वाग्वलिनश्च नित्यं स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ ६ ॥
 सकामरूपित्व-वशित्वमैश्वर्यं प्राकाम्यमन्तर्द्धिमथाप्तिमाप्ताः ।
 तथाऽप्रतीघातगुणप्रधानाः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ ७ ॥
 दीप्तं च तप्तं च तथा महोग्रं घोरं तपो घोरपराक्रमस्थाः ।
 ब्रह्मापरं घोर गुणांचरन्तः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ ८ ॥
 आमर्ष-सर्वौषधयस्तथाशीर्विषा-विषा दृष्टिविषंविषाश्च ।
 सखिल्ल-विङ्गल्ल-मलौषधीशाः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ ९ ॥
 क्षीरं स्रवन्तोऽत्र घृतं स्रवन्तो मधुस्रवन्तोऽप्यमृतं स्रवन्तः ।
 अक्षीणसंवास-महानसाश्च स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः ॥ १० ॥

(इति परमर्षस्वस्तिमङ्गलविधानम् ।)

भजन

करलो जिनवर का गुणगान, आई सुखद घड़ी ।
 आई सफल घड़ी, देखो मंगल घड़ी ॥ करलो ।
 वीतराग का दर्शन-पूजन भव-भव को सुखकारी ।
 जिन प्रतिमा की प्यारी छवि लख मैं जाऊँ बलिहारी ॥ करलो ।
 तीर्थकर सर्वज्ञ हितकर महा मोक्ष के दाता ।
 जो भी शरण आपकी आता, तुम सम ही बन जाता ॥ करलो ।
 प्रभु दर्शन से आर्त रौद्र परिणाम नाश हो जाते ।
 धर्म ध्यान में मन लगता है, शुक्ल ध्यान भी पाते ॥ करलो ।
 सम्यग्दर्शन हो जाता है मिथ्यातम मिट जाता ।
 रत्नत्रय की दिव्य शक्ति से कर्म नाश हो जाता ॥ करलो ।
 निज स्वरूप का दर्शन होता, निज की महिमा आती ।
 निज स्वभाव साधन के द्वारा सिद्ध स्वगति मिल जाती ॥ करलो ।

पूजा पीठिका (हिन्दी)

ॐ जय जय जय नमोऽस्तु नमोऽस्तु नमोऽस्तु
 अरिहंतों को नमस्कार है, सिद्धों को सादर वन्दन ।
 आचार्यों को नमस्कार है, उपाध्याय को है वन्दन ॥
 और लोक के सर्वसाधुओं को है विनय सहित वन्दन ।
 पंच परम परमेष्ठी प्रभु को बार बार मेरा वन्दन ॥
 ॐ ह्रीं श्री अनादि मूलमंत्रेभ्यो नमः पुष्पांजलिं क्षिपेत् ।
 (वीर छन्द)

मंगल चार, चार हैं उत्तम चार शरण में जाऊँ मैं ।
 मन वच काय त्रियोग पूर्वक, शुद्ध भावना भाऊँ मैं ॥
 श्री अरिहंत देव मंगल है, श्री सिद्ध प्रभु है मंगल ।
 श्री साधु मुनि मंगल है, है केवलि कथित धर्म मंगल ॥
 श्री अरिहंत लोक में उत्तम, सिद्ध लोक में है उत्तम ।
 साधु लोक में उत्तम है, है केवलि कथित धर्म उत्तम ॥
 श्री अरहंत शरण में जाऊँ, सिद्धशरण में मैं जाऊँ ।
 साधु शरण में जाऊँ, केवलिकथित धर्म शरणा जाऊँ ॥

मंगल विधान

अपवित्र हो या पवित्र, जो णमोकार को ध्याता है ।
 चाहे सुस्थित हो या दुस्थित, पाप-मुक्त हो जाता है ॥ १ ॥
 हो पवित्र-अपवित्र दशा, कैसी भी क्यो नहिं हो जन की ।
 परमात्म का ध्यान किये, हो अन्तर-बाहर शुचि उनकी ॥ २ ॥
 है अजेय विघ्नों का हर्ता, णमोकार यह मंत्र महा ।
 सब मंगल में प्रथम सुमंगल, श्री जिनवर ने एम कहा ॥ ३ ॥
 सब पापों का है क्षयकारक, मंगल में सबसे पहला ।
 नमस्कार या णमोकार यह, मन्त्र जिनागम में पहला ॥ ४ ॥
 अहँ ऐसे परं ब्रह्म-वाचक, अक्षर का ध्यान करूँ ।
 सिद्धचक्र का सद्बीजाक्षर, मन-वच-काय प्रणाम करूँ ॥ ५ ॥

मंगल-विधान

- अपवित्रः पवित्रो वा, सुस्थितो दुःस्थितोऽपि वा,
ध्यायेत्पञ्चनभस्कारं, सर्वपापैः प्रमुच्यते. १
- अपवित्रः पवित्रो वा, सर्वावस्थां गतोऽपि वा,
यः स्मरेत्परमात्मानं, ~~स~~ बाह्याभ्यंतरे शुचिः. २
- अपराजितमंत्रोऽयं, सर्वविघ्नविनाशनः,
मंगलेषु च सर्वेषु, प्रथमं मंगलं मतः. ३
- भेसो पञ्चमोयारो, सव्पावर्षाशासजो,
मंगलाष्टं च सव्वेसि, पठमं छोर्षं मंगलं. ४
- अर्हमित्यक्षरं ब्रह्मवाचकं परमेष्ठिनः,
सिद्धयकस्य सद्भीजं, सर्वतः प्रशाम्यहम्. ५
- कर्माष्टकविनिर्मुक्तं, भोक्षलक्ष्मीनिकेतनम्,
सम्यक्त्वादिगुणोपेतं, सिद्धयकं नमाम्यहम्. ६
- विघ्नौघाः प्रलयं यान्ति, शाकिनीभूतपन्नगाः,
विषं निर्विषतां याति, स्तूयमाने जिनेश्वरे. ७

(अर्ही पुष्पांजलिं क्लृपञ्च करवुं)

ॐ कथं नतं दुलपुष्यके श्यस्सुदीपसुधूपकलाघकेः,

धवलमंगलगानरवाकुले, जिनग्रहे जिननाथमहं यजे.

ॐ ह्रीं श्रीभगवज्जिनसहस्रनामैव्यो, अर्घं, निर्वपाभीति स्वाहा.

(वसंततिलका)

- श्रीमज्जिनेन्द्रभक्तिवन्द्य जगत्त्रयेणं,
स्याद्वाटनायकमनन्तयतुष्टयार्हम्;
श्रीमूलसंघसुदेशां सुकृतैकहेतुः,
जैनेन्द्रयज्ञविधिरेष मयाऽभ्यधापि. १

- स्वस्ति त्रिलोकगुरवे जिनपुंगवाय,
स्वस्ति स्वभावमहिभोदयसुस्थिताय;
स्वस्तिप्रकाशसहजोर्जितदुग्धमाय,
स्वस्ति प्रसन्नललिताद्भुतवैभवाय. २
- स्वस्त्युच्छ्रद्धिमलभोधसुधाप्लवाय,
स्वस्ति स्वभावपरभावविभासकाय;
स्वस्ति त्रिलोकविततैकचिद्दुग्धमाय,
स्वस्ति त्रिकालसकलायतविस्तृताय. ३
- द्रव्यस्य शुद्धिभविगम्य यथानुवृषं,
भावस्य शुद्धिमाधिकमविगन्तुकामः;
आलम्बनानि विविधान्यवलम्ब्य वल्लग्नं,
भूतार्थयज्ञपुरुषस्य करोमि यज्ञम्. ४
- अर्हत्पुराणपुरुषोत्तमपावनानि,
वस्तुन्यनूनमभिलान्ययमेक भवे;
अस्मिन् ज्वलद्विमलकेवलभोधवह्नी,
पुष्पं समग्रमहमेकमना जुहोमि. ५

(पुष्पांजलि यथावती)

- श्रीवृषभो नः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीअजितः,
श्रीसंभवः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीअभिनन्दनः;
श्रीसुमतिः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीपद्मप्रभः,
श्रीसुपार्थः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीचंद्रप्रभः;
श्रीपुष्पदन्तः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीशीतलः,
श्रीश्रेयान् स्वस्ति, स्वस्ति श्रीवासुपुण्यः;
श्रीविमलः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीअनन्तः,
श्रीधर्मः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीशान्तिः;

श्रीकुन्धुः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीअरनाथः,
श्रीमद्विलः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीमुनिसुव्रतः;
श्रीनमिः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीनेमिनाथः,
श्रीपार्थः स्वस्ति, स्वस्ति श्रीवर्द्धमानः

(पुष्पांजलि यद्भवती)

*

58 गुरुशिष्यादीं कृत्वा
अर्थ

(उपजाति)

नित्याप्रकम्पाद्भुतकेवलौघाः स्फुरन्मनःपर्ययशुद्धभोधः,
दिव्यावधिज्ञानबलप्रबोधः स्वस्ति क्रियासु परमर्षयो नः. १
(अर्द्धी तथा आगणना प्रत्येक श्लोकना अंते पुष्पांजलिनुं कोपण करवुं)
कोष्ठस्थधान्योपममेकभीजं, संभिन्नसंश्रोतृपदानुसारि,
यतुर्विधं बुद्धिबलं दधानाः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. २
संस्पर्शनं संश्रवणं च दूरादास्वादनध्यानविलोकनानि,
दिव्यान्मतिज्ञानबलाद् वलंतः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. ३
प्रज्ञाप्रधानाः श्रमज्ञाः समृद्धाः प्रत्येकबुद्ध्या दशसर्वपूर्वैः,
प्रवादिनोऽष्टांगनिमित्तविज्ञाः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. ४
जंघावलिश्रेणिकलाभ्युत्तनुप्रसूनभीजांकुरं चारणार्द्धवाः,
नभोगणेश्वरैरविहारिणश्च स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. ५
अग्निमिदक्षाः कुशला मणिमि लघिमि शक्ताः कृतिनो गरिमि,
मनोवपुर्वाग्बलिनश्च नित्यं स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. ६
सकामरूपित्ववशित्वमैश्वर्यं प्राकाम्यमन्तर्दिमथाप्तिमाप्ताः,
तथाऽप्रतीघातगुणप्रधानाः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. ७

दीप्तं च तप्तं च तथा मलोत्तं घोरं तपो घोरपराक्रमस्थाः,
ब्रह्मापरं घोरगुणाश्वरन्तः स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. ८
आमर्षसर्वोषधयस्तथाशीर्विषंविषा दृष्टिविषंविषाश्व,
सभिल्लविडुजल्लमलौषधीशाः स्वस्ति क्रियासुः, परमर्षयो नः. ९
कीरंभ्रवन्तोऽत्र घृतं भ्रवन्तो मधु भ्रवन्तोऽप्यमृतं भ्रवन्तः,
अक्षीणसंवासमहानसाश्व स्वस्ति क्रियासुः परमर्षयो नः. १०
(इति स्वस्तिमंगलविधानम्, पुष्पांजलिं.)

*

देवशास्त्रगुरुणी पूजा

(अडिल्ल छंद)

प्रथम देव अरहन्त सुश्रुतसिद्धान्तं च,
गुरु-निरग्रंथ महन्त मुकितपुरपन्थं च;
तीन रतन जगमाहिं सो ये भवि ध्याय्ये,
तीनकी भक्ति प्रसाद परमपद पाय्ये. १
दोहा - पूजो पद अरहंतके, पूजो गुरुपदसार,
पूजो देवी सरस्वती, नितप्रति अष्टप्रकार.
ॐ ह्रीं देवशास्त्रगुरुसमूह ! अत्र अवतर अवतर, संवोषट्
ॐ ह्रीं देवशास्त्रगुरुसमूह ! अत्र तिष्ठ तिष्ठ, ठः ठः
ॐ ह्रीं देवशास्त्रगुरुसमूह ! अत्र मम सन्निहितो भव भव, वषट्
(गीता छंद)
गुरपति उरग नरनाथ तिनकरि, वन्दनीक सुपदप्रभा,
अति शोभनीक सुवरण उज्ज्वल, देभ छवि मोहित सभा.
वर नीर कीरसमुद्र घट भरि, अत्र तसु बहु-विधि नयूं,
अरहंत श्रुतसिद्धान्त गुरु-निरग्रन्थ नित पूजा रयूं.

જલ પરમ ઉજ્જવલ ગંધ અક્ષત પુષ્પ ચરુ દીપક ઘટ્ટ,
વર ઘૂપ નિર્મલ ફલ વિવિધ બહુ જનમકે પાંતક હટ્ટ;
ઈહ ભાંતિ અર્ધ ચઢાય નિત ભવિ કરત શિવ-પંકતિ મગ્નું,
અરહંત શ્વતસિદ્ધાંત ગુરુ-નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચું.

દોહા - વસુવિધિ અર્ધ સંજોય કે, અતિ ઉછાહ મન કીન,

જાસો પૂજો પરમપદ, દેવ શાસ્ત્ર ગુરુ તીન. ૯

ૐ હ્રીં શ્રી દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ અનર્ઘપદપ્રાપ્તયે અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

જયમાલા

(દોહા)

દેવ શાસ્ત્ર ગુરુ રતન શુભ, તીન રતન કરતાર,

ભિન્ન ભિન્ન કહું આરતી અલ્પ સુગુણવિસ્તાર.

(પદ્મરી છંદ)

- ચઉ કર્મસુ ત્રેસઠ પ્રકૃતિ નાશિ, જીતે અષ્ટાદશ દોષરાશિ; ૧
જે પરમ સુગુણ હૈં અનંત ધીર, કહવત કે છયાલિસ ગુણ ગંભીર.
શુભ સમવસરણ શોભા અપાર, શત ઈંદ્ર નમત કર સીસ ધાર; ૨
દેવાધિદેવ અરહંત દેવ, વંદો મન વચ તન કરિ સુસેવ.
જિનક્રી ધુનિ હૈં ઓંકારરૂપ, નિરઅક્ષરમય મહિમા અનૂપ; ૩
દશ-અષ્ટ મહાભાષા સમેત, લઘુ ભાષા સાત શતક સુચેત.
સો સ્યાદવાદમય સપ્તભંગ, ગણધર ગુંથે બારહ સુઅંગ, ૪
રવિ શશિ ન હરૈં સો તમ હરાય, સો શાસ્ત્ર નમોં બહુ પ્રીતિ લ્યાય.
ગુરુ આચારજ ઉવગ્રાય સાધ, તન નગન રતનત્રયનિધિ અગ્રાધ; ૫
સંસાર-દેહ વૈરાગ્ય ધાર, નિરવાંછિ તપૈં શિવપદ નિહાર.
ગુણ છત્તિસ પચ્ચિસ આઠવીસ; ભવતારનતરન જિહાજ ઈસ; ૬
ગુરુકી મહિમા વરની ન જાય, ગુરુ નામ જપો મન વચન કાય.

(સોરઠા)

કીજે શક્તિ પ્રમાન, શક્તિ બિના સરઘા ઘરે,

'ધ્યાનત' સરઘાવાન, અજર અમર પદ ભોગવે.

ૐ હ્રીં શ્રી દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ અનર્ઘપદપ્રાપ્તયે મહાઘર્ઘા નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

□

દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુપૂજા

(હરિગીત)

સન્માર્ગદર્શી, બોધિદાતા, કૃપા અતિ વર્ષાવતા,
આશ્રય અને કરુણા થકી, અમ રંકને ઉદારતા;
વિમળજ્ઞાની શાન્તમૂર્તિ, દિવ્ય ગુણે દીપતા,
જિનરાજજી તુમ ચરણમાં, દીન ભાવથી હો વંદના.
ઈમ સકલ સુખકર, દુરિત ભયહર, વિમલ લક્ષણ ગુણધરો,
પ્રભુ અજર, અમર, નરેન્દ્રવંદિત, વિનવ્યો સીમંધરો,
નિજ નાદતર્જિત, મેઘગર્જિત, ધૈર્યનિર્જિત મંદરો,
રે ભક્તજન હું ચરણસેવક, સીમંધરપ્રભુ જય કરો.
શ્રી કુંદકુંદપ્રભુ જય કરો.
શ્રી સદ્ગુણપ્રભુ જય કરો.

(દોહરો)

પૂજું પદ અરહંતના, પૂજું ગુરુપદ સાર;

પૂજું દેવી સરસ્વતી, નિત પ્રતિ અષ્ટ પ્રકાર.

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ ! અત્ર અવતર અવતર સંવોષદ્ ।

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ ।

ૐ હ્રીં દેવશાસ્ત્રગુરુભ્યઃ ! અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ વષદ્ ।

चित्तन कुछ, फिर संभाषण कुछ, वृत्ति कुछकी कुछ होती है,
स्थिरता निजमें प्रलु पाई जो, अंतरका कालुष धोती है।

ॐ श्री देवशास्त्रगुरुभ्यो मायाकषायमलविनाशनाय पुष्पं निर्वपामीति स्वाहा।
अब तक अगज्ञित जड द्रव्योंसे, प्रलु ! लूष न मेरी शांत छुई,
तृष्णाकी भाई भूष लरी, पर रिक्त रही वह रिक्त रही;
युग-युगसे ईच्छा सागरमें, प्रलु ! गोते जाता आया हूं,
पंचेन्द्रिय मनके षट् रस तज, अनुपम रस पीने आया हूं।

ॐ श्री देवशास्त्रगुरुभ्यो लोभकषायमलविनाशनाय नैवेद्यं निर्वपामीति स्वाहा।
जगडे जड दीपकको अब तक, समझ था मैंने उजियारा,
जंजाके अेक जकोरे में, जो बनता घोर तिमिर कारा;
अत अेव प्रभो ! यह नश्वरदीप, समर्पण करने आया हूं,
तुम्हरी अंतर लौसे निज अंतर, -दीप जलाने आया हूं।

ॐ श्री देवशास्त्रगुरुभ्यो अज्ञानांधकारविनाशनाय दीपं निर्वपामीति स्वाहा।
जड कर्म धुमाता है मुजकी, यह मिथ्या भांति रही मेरी,
मैं रागीद्वेषी हो लेता, जब परिणति होती जड केरी;
यो भावकरम या भावमरण, सदियों से करता आया हूं,
निज अनुपम गंध अनलसे प्रलु, पर गंध जलाने आया हूं।

ॐ श्री देवशास्त्रगुरुभ्यो विभावपरिणतिविनाशनाय धूपं निर्वपामीति स्वाहा।
जगमें जिसको निज कहता मैं, वह छोड मुझे बल जाता है,
मैं आकुल व्याकुल हो लेता, व्याकुल का फल व्याकुलता है;
मैं शांत निराकुल चेतन हूं, है मुक्तिरमा सहचर मेरी,
यह मोह तडक कर टूट पडे, प्रलु ! सार्थक फलपूजा तेरी।

अर्घ्य ॐ श्री देवशास्त्रगुरुभ्यो भोक्षफलप्राप्तये फलं निर्वपामीति स्वाहा।
क्षण लर निज रसको पी चेतन, मिथ्या मलको धो देता है,
काषायिक भाव विनष्ट किये, निज आनंद अमृत पीता है;

अनुपम सुभ तब विलसित होता, नित केवलज्ञान चमकता है,
दर्शन बल पूर्ण प्रगट होता, यह ही अर्हन्त अवस्था है;
यह अर्घ समर्पण करके प्रलु ! निज गुणका अर्घ बनाउंगी,
और निश्चित तेरे सहेश प्रलु ! अर्हन्त अवस्था पाउंगी।

ॐ श्री देवशास्त्रगुरुभ्यो अनर्घपदप्राप्तये अर्घं निर्वपामीति स्वाहा।

श्रवणमाला

भववनमें छ लर धूम चुका, कष कष को छ लर लर टेभा;
भृगसम भृगतृष्णा के पीछे, मुजको न मिली सुभ की रेभा। १
जूठे जगडे सपने सारे, जूठी मनकी सब आशाये;
तन, छवन, यौवन अस्थिर है, क्षणभंगुर पलमें मुरझाये। २
समाट महाबल सेनानी, उस क्षणको टाल सकेगा क्या;
अक्षरक्ष मृत कायामें छर्षित, निज छवन डाल सकेगा क्या। ३
संसार महा दुभसागर के प्रलु दुभमय सुभ-आभासों में;
मुजको न मिला सुभ क्षणलर ली क्यन कामिनि प्रासादों में। ४
मैं भोकाकी अेकत्व लिये अेकत्व लिये सबही आते;
तन, पनको साथी समझ था पर ये ली छोड बले जाते। ५
मेरे न तुमने ये में इनसे अति भिन्न अर्षंड निरावा हूं;
निज में परसे अन्यत्व लिये निज समरस पीनेवाला हूं। ६
जिसके शृंगारों में मेरा यह महंगा छवन धुल जाता;
अत्यंत अशुचि जड कायासे इस चेतनका कैसा नाता। ७
दिनरात शुभाशुभ भावोंसे मेरा व्यापार बला करता;
मानस वाणी और कायासे आश्रवका द्वार खुला रहता। ८
शुभ और अशुभकी जवालासे जुलसा है मेरा अंतस्तल;
शीतल समकित किरणें कूटें संवरसे जागे अंतर्बल। ९

શ્રી પંચમેરુ-જિનપૂજા

(ગીતા છંદ)

તીર્થકરોંકે ન્હવનજલતે ભયે તીરથ શર્મદા,
તાતે પ્રદક્ષન દેત સુરગન પંચમેરુનકી સદા,
દો જલાધિ ઠાઈ દ્વીપમેં સબ ગનત મૂલ વિરાજહી,
પૂજોં અસી જિનધામપ્રતિમા, હોહિ સુખ દુખ ભાજહી.

ૐ હ્રીં પંચમેરુસંબંધી જિનચૈત્યાલયસ્થજિનપ્રતિમાસમૂહ । અત્રાવતરાવત્ત
સંવીષટ્-અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ-અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ વષટ્.

(શૌપાઈ આંચલીબદ્ધ ૧૫ માત્રા)

સીતલ મિષ્ટ સુવાસ મિલાય, જલસોં પૂજોં શ્રી જિનરાય;
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય.
પાંચોં મેરુ અસી જિનધામ, સબ પ્રતિમાકો કરોં પ્રનામ;
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય.

ૐ હ્રીં પંચમેરુસંબંધી જિનચૈત્યાલયસ્થજિનબિમ્બેભ્યો જલ નિ૦

જલ કેશર કરપૂર મિલાય, ગંધસોં પૂજોં શ્રી જિનરાય;
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;-પાંચોં૦
(ચંદન)

અમલ અખંડ સુગંધ સુહાય, અક્ષતસોં પૂજોં જિનરાય;
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;-પાંચોં૦
(અક્ષત)

શ્રી પંચમેરુ-જિનપૂજા

વરન અનેક રહે મહકાય, ફૂલનસોં પૂજોં ।
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ
પાંચોં મેરુ અસી જિનધામ, સબ પ્રતિમાકો કરોં
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ

મનવાંછિત બહુ તુરત બનાય, ચરુસોં પૂજોં શ્રી ।
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;

તમહર ઉજ્જવલ જ્યોતિ જગાય, દીપસોં પૂજોં શ્રી ।
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;

ખેળોં અગર અમલ અધિકાય, ધૂપસોં પૂજોં શ્રી ।
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;

સુરસ સુવર્ણ સુગંધ સુહાય, ફલસોં પૂજોં શ્રી ।
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;

આઠ દરવમય અર્ધ બનાય, ઘાનત પૂજોં શ્રી ।
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;

જયમાલા

(સોરઠા)

પ્રથમ સુદર્શન સ્વામિ, વિજય અચલ મંદર કહા,
વિદ્યુન્માલી નામ, પંચમેરુ જગમેં પ્રગટ. ૧

(ચૌપાઈ)

- પ્રથમ સુદર્શન મેરુ વિરાજે, ભદ્રશાલ વન ભૂપર છાજે;
 ચૈત્યાલય ચારો સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૨
- ઉપર પાંચ શતક પર સોહે, નંદનવન દેખત મન મોહે;
 ચૈત્યાલય ચારો સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૩
- સાઢે બાસક સહસ ઊંચાઈ, વન સુમનસ સૌભે અધિકાઈ;
 ચૈત્યાલય ચારો સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૪
- ઊંચા યોજન સહસ છત્તીસં, પાંડુકવન સોહે ગિરિસીસં;
 ચૈત્યાલય ચારો સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૫
- ચારો મેરુ સમાન બખાને, ભૂપર ભદ્રશાલ ચહું જાને;
 ચૈત્યાલય સોલહ સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૬
- ઊંચે પાંચ શતક પર ભાષે, ચારો નંદનવન અભિલાષે;
 ચૈત્યાલય સોલહ સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૭
- સાઢે પચપન સહસ ઉતંગા, વન સૌમનસ ચાર બહુરંગા;
 ચૈત્યાલય સોલહ સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૮
- ઉચ્ચ અઠાઈસ સહસ બતાયે, પાંડુક ચારો વન શુભ ગાયે;
 ચૈત્યાલય સોલહ સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૯
- સુર નર ચારન વંદન આવે, સો શોભા હમ કિહ મુખ ગાવે,
 ચૈત્યાલય અસ્તી સુખકારી, મન-વચ-તન વંદના હમારી. ૧૦
- (દોહા) - પંચમેરુકી આરતી, પઢે સુને જો કોય;
 "ધાનત" ફલ જાને પ્રભુ, તુરત મહાસુખ હોય.
- ૐ હ્રીં પંચમેરુસંબંધી જિનેચૈત્યાલયસ્થજિનેબિબેભ્યો મહાઅર્ધ નિ૦

શ્રી નંદીશ્વરદ્વીપ-જિનેપૂજા

(અડિલ છંદ)

અષ્ટમ દ્વીપ નંદીશ્વર બહુ વિસ્તાર હૈ,
 તાકે ચવ દિશ બાવન ગિર મનિ ધાર હૈ;
 તિન સબપૈ જિનેધાન કહે બાવન સહી,
 સો ઈહાં થાપન થાપ જજોં પુન્ય કી મહી.

ૐ હ્રીં કાર્તિકમાસે શુકલપક્ષે અષ્ટાઠિકાયાં મહામહોત્સવે નંદીશ્વરદ્વીપે
 ચતુર્દિશુ દ્વિપંચાશતજિનાલયાનિ ! અત્ર અવતર અવતર સંવૌષ્ઠ
 (આહવાનનં)

ૐ હ્રીં કાર્તિકમાસે શુકલપક્ષે...અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ (સ્થાપનં)

ૐ હ્રીં કાર્તિકમાસે શુકલપક્ષે...અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ વપદ.

(હરિગીત)

શુભ નીર નિરમલ ત્રસ સુજિય બિન ગંગ ધારાકૌ સહી,
 ધર પાત્ર સુંદર હાથ અપને વચન કરિ મુખ યુતિ કહી;
 તહાં ઈન્દ્ર સુર હી જાય પૂજેં મનુષ કો મૌસર કહાં,
 ઈમ જાન નંદીશ્વર તને જિનેધાન જલ જજહોં ઈહાં.

ૐ હ્રીં નંદીશ્વરદ્વીપે દ્વિપંચાશતજિનાલયેભ્યો જન્મજરામૃત્યુવિનાશનાય
 જલં નિ૦

લે બાવનોં ગંધ ખાનિ ચંદન નીરતેં ઘસિ લાઈયૌ,
 કર કનક પાતર ધાર લીનો મહા ઉર હરખાઈયૌ. તહાં૦

ૐ હ્રીં નંદીશ્વરદ્વીપે દ્વિપંચાશતજિનાલયેભ્યો સંસારતાપવિનાશનાય
 ચંદનં નિ૦

બિન ખંડ અક્ષત ઘવલ ઉજ્જવલ બીન નવ શુભ લાય જી;

કર સુભગ જલ ઘોય નીકે બીનતી મુખ ગાય જી. તહાં૦

ૐ હ્રીં નંદીશ્વરદ્વીપે દ્વિપંચાશતજિનાલયેભ્યો અક્ષયપદપ્રાપ્તયે અક્ષતાનં૦

આઠ-આઠ-તેરહવિધિ જાનોં, દર્શન-જન-ચાલિત્ર સુઠાનોં;
તાતેં શિવપુર પહુંચો જાઈ, રત્નત્રયકી યહ વિધિ ભાઈ.
રત્નત્રય પૂરણ જબ હોઈ, કામા કામ કરિયો સબ કોઈ;
ચૈત માઘ ભાઈો ત્રય વારા, કામા કામા હમ ઉરમેં ધારા.

(દોહા)

યહ કામાવણી આરતી, પઢેં સુનેં જો કોય;
કહે 'મક્ષ' સરઘા કરો, મુકિત-શી-ફલ હોય.

ૐ હ્રીં અષ્ટાંગસમ્યગ્દર્શનાય અષ્ટવિધસમ્યજ્ઞાનાય ત્રયોદશવિધસમ્યક્-
ચારિત્રાય રત્નત્રયાય અનર્થપદપ્રાપ્તયે મહાર્થ નિઠ

(સોરઠ)

દોષ ન ગહિયો કોય, ગુણ ગહ પઢિને ભાવસોં;
ભૂલચૂક જો હોય, અર્થ વિચારિ જુ શોધિયો.

॥ ઇત્યાશીર્વાદઃ , પરિપુષ્પાંજલિં ક્રિયેત્ ॥

સોલહકારણપૂજા

(અડિહ છંદ)

સોલહ કારણ ભાય તીર્થકર જે ભયે, standup
for
સ્થાપવ
હરથે ઇન્દ્ર અપાર મેરુપૈ લે ગયે;
પૂજા કરિ નિજ ધન્ય લખ્યો બહુ ચાવસોં,
હમ હૂ ષોડશકારન ભાવેં ભાવસોં. ૧

ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણાણિ ! અત્ર અવતર અવતર સંવીષ્ટ,
ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણાણિ ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ! ઠઃ ઠઃ !
ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણાણિ ! અત્ર મમ સન્નિહિતાણિ ભવત
ભવત વષ્ટ.

કચનગારી નિરમલ નીર, પૂજોં જિનવર ગુનગમ્બીર,
પરમગુરુ હો; જય જય નાથ પરમગુરુ હો.
દરશવિશુદ્ધિ ભાવના ભાય, સોલહ તીર્થકર પદ પાય,
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. ૧

ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો જન્મજરામૃત્યુવિનાશનાય જલંઠ
ચન્દન ધસોં કપૂર મિલાય, પૂજોં શ્રીજિનવરકે પાય;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશઠ ૨

ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો સંસારતાપવિનાશનાય ચંદનંઠ
તંદુલ ઘવલ સુગન્ધ અનૂપ, પૂજોં જિનવર તિહું જગ ભૂપ,
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશઠ ૩

ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યોઽક્ષયપદપ્રાપ્તયે અક્ષતાન્ઠ નિઠ
ફૂલ સુગન્ધ મધુપ ગુંજાર, પૂજોં જિનવર જગઆધાર;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશઠ ૪

ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો કામબાહ્યવિધ્વંસનાય પુષ્પંઠ

સદ નેવજ બહુવિધ પકવાન, પૂજો શ્રીજિનવર ગુણખાન;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો.
દરશવિશુદ્ધિ ભાવના ભાય, સોલહ તીર્થકર પદ પાય,
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૫

ૐ શ્રી દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો ક્ષુધારોગવિનાશનાય નેવેદં૦
દીપકજ્યોતિ તિમિર છયકાર, પૂજાં શ્રીજિન કેવલધાર;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૬

ૐ શ્રી દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો મોહાંધકારવિનાશનાય દીપં૦
અગર કપૂર ગન્ધ શુભ ખેય, શ્રીજિનવર આગે મહકેય;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૭

ૐ શ્રી દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો અષ્ટકર્મદહનાય ધૂપં નિ૦
શ્રીફલ આદિ બહુત ફલસાર, પૂજો જિન વાંછિતદાતાર;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૮

ૐ શ્રી દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો મોક્ષફલપ્રાપ્તયે ફલં નિ૦
જલ ફલ આકોં દરબ ચઢાય, 'દ્યાનત' વરત કરોં મનલાય;
પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૯

ૐ શ્રી દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો અનર્થપદપ્રાપ્તયે અર્થં નિ૦

જયમાલા

ષોડશકારણ ગુણ કરે, હરે ચતુરગતિવાસ;
પાપપુણ્ય સબ નાશકે, જ્ઞાનભાન પરકાસ. ૧

(ચૌપાઈ ૧૬ માત્ર)

દરશવિશુદ્ધ ધરે જો કોઈ, તાકો, આવાગમન ન હોઈ;
વિનય મહા ધારે જો પ્રાની, શિવવનિતાકી સખી બખાની. ૨

શીલ સદા દિઠ જો નર પાલે, સો ઔરનકી આપ
જ્ઞાનાભ્યાસ કરે જામાંહી, તાકે મોહમહાતમ ૩
જો સંવેગભાવ વિચારે, સુરગમુકતિપદ આપ
દાન દેય મન હરષ વિશેષે, ઇહભવ જસ પરભવ સુ ૪
જો તપ તપે ખપે અભિલાષા, ચૂરે કરમશિખર ગુરુ
સાધુસમાધિ સદા મનલાવે, તિહું જગ ભોગ ભોગિ શિ ૫
નિશદિન વૈયાવૃત્ય ક્રૈયા, સો નિહયે ભવનીર
જો અરહંતભગતિ મન આને, સો જન વિષય કષાય ૬
જો આચારજ ભગ્ને કરે હૈ, સો નિર્મલ આચાર
બહુશ્ચતવન્ત ભગતિ જો કરઈ, સો નર સંપૂરન શ્ચુ ૭
પ્રવચનભગતિ કરે જો જ્ઞાતા, લહે જ્ઞાન પરમા-
ષ્ટઆવશ્યક કાલ જો સાધે, સો હી રતનત્રય ૮
ધરમપ્રભાવ કરે જો જ્ઞાની, તિન શિવમારગ રીતિ
વત્સલ અંગ સદા જો ધ્યાવે, સો તીર્થકર પદ ૯

(દોહા)

એહી સોલહખાવના, સહિત ધરે પ્રત જ
દેવ-ઈન્દ્ર-નરવંશપદ, 'દ્યાનત' શિવપદ હં
ૐ શ્રી દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો પૂજાર્થે નિ

✱

સદ નેવજ બહુવિધ પકવાન, પૂજો શ્રીજિનવર ગુણખાન;
 પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો.
 દરશવિશુદ્ધિ ભાવના ભાય, સોલહ તીર્થકર પદ પાય,
 પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૫
 ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો શુધારોગવિનાશનાથ નૈવેદ્યં
 દીપકજ્યોતિ તિમિર છયકાર, પૂજાં શ્રીજિન કેવલધાર;
 પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૬
 ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો મોહાંધકારવિનાશનાથ દીપં
 અગર કપૂર ગન્ધ શુભ ખેય, શ્રીજિનવર આગે મહકેય;
 પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૭
 ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો અષ્ટકર્મદહનાથ ધૂમં નિ૦
 શ્રીફલ આદિ બહુત ફલસાર, પૂજો જિન વાંછિતદાતાર;
 પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૮
 ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો મોક્ષફલપ્રાપ્તયે ફલં નિ૦
 જલ ફલ આઠો દરબ ચઢાય, 'ધાનત' વરત કરો મનલાય;
 પરમગુરુ હો, જય જય નાથ પરમગુરુ હો. દરશ૦ ૯
 ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો અનર્થપદપ્રાપ્તયે અર્થં નિ૦

જયમાલા

ષોડશકારણ ગુણ કરે, હરે ચતુરગતિવાસ;
 પાપપુણ્ય સબ નાશકે, જ્ઞાનભાન પરકાસ. ૧

(ચૌપાઈ ૧૬ માત્રા)

દરશવિશુદ્ધ ધરે જો કોઈ, તાકો, આવાગમન ન હોઈ;
 વિનય મહા ધરે જો પ્રાની, શિવવનિતાકી સખી બખાની. ૨

શીલ સદા દિઠ જો નર પાલે, સો ઔરનકી આપદ ટાલે,
 જ્ઞાનાભ્યાસ કરે મનમાંહી, તારે મોહમહાતમ નાહી. ૩
 જો સંવેગભાવ વિસતારે, ચુરગમુકતિપદ આપ નિહારે;
 દાન દેય મન હરખ વિસેખે, ઈહભવ જસ પરભવ સુખ દેખે. ૪
 જો તપ તપે ખપે અભિલાષા, ચૂરે કરમશિખર ગુરુ ભાષા;
 સાધુસમાધિ સદા મન લાવે, તિહું જગ ભોગ ભોગિ શિવ જાવે. ૫
 નિશદિન વૈયાવૃત્ય કરેયા, સો નિહચે ભવનીર તિરેયા;
 જો અરહંતભગતિ મન આને, સો જનં વિષય કષાય ન જાને. ૬
 જો આચારજ ભગતિ કરે હે, સો નિર્મલ આચાર ધરે હે;
 બહુશ્રુતવન્ત ભગતિ જો કરઈ, સો નર સંપૂરન શ્રુત ધરઈ. ૭
 પ્રવચનભગતિ કરે જો જ્ઞાતા, લહે જ્ઞાન પરમાનન્દદાતા;
 ખટ્ટાવશ્યક કાલ જો સાધે, સો હી રતનત્રય આરાધે. ૮
 ધરમપ્રભાવ કરે જો જ્ઞાની, તિન શિવમારગ રીતિ પિછાની;
 વત્સલ અંગ સદા જો ધ્યાવે, સો તીર્થકર પદવી પાવે. ૯

(ઘોષા)

એહી સોલહભાવના, સહિત ધરે વ્રત જોય,
 દેવ-ઈન્દ્ર-નરવંદ્યપદ, 'ધાનત' શિવપદ હોય. ૧૦
 ૐ હ્રીં દર્શનવિશુદ્ધ્યાદિષોડશકારણોભ્યો પૂજાર્થ નિ૦

*

દશલક્ષણધર્મપૂજા

(અડિલ છંદ)

ઉત્તમ છિમા મારદવ આરજવ ભાવ હૈ,
સત્ય શૌચ સંયમ તપ ત્યાગ ઉપાવ હૈ;
આર્કિચન બ્રહ્મચરજ ધરમ દશ સાર હૈ,
ચહું ગતિ દુખતે કાઢિ મુક્તિ કરતાર હૈ. ૧

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મ ! અત્રાવતર અવતર સંવૌષટ્.

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મ ! અત્ર તિષ્ઠ તિષ્ઠ ઠઃ ઠઃ.

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મ ! અત્ર મમ સન્નિહિતો ભવ ભવ
વપદ્મ સન્નિધિકરણં.

(સોરઠા)

હેમાચલકી ધાર, મુનિચિત સમ શીતલ સુરભિ;
ભવઆતાપ નિવાર, દસલચ્છન પૂજું સદા. ૧

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ જલં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

ચન્દન કેશર ગાર, હોય સુવાસ દર્શો દિશા. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ ચંદનં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

અમલ અખણ્ડિત સાર, તંદુલ ચન્દ્રસમાન શુભ. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ અક્ષતં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

ફૂલ અનેક પ્રકાર, મહર્કે ઊરધલોક લો. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ પુષ્પં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

નેવજ વિવિધ નિહાર, ઉત્તમ ધટ્ટરસસંજુગત. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ નેવેઘં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

બાતિ કપૂર સુધાર, દીપકજોતિ સુહાવની.
ભવઆતાપ નિવાર, દસલચ્છન પૂજું સદા.

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ દીપં નિ૦
અગર ઘૂપ વિસ્તાર, ફેલે સર્વ સુગન્ધતા. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ ઘૂપં નિ૦
ફલકી જાતિ અપાર, ધ્યાન નયન મનમોહને. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ ફલં નિ૦
આઠો દરબ સંવાર, 'ધ્યાનત' અધિક ઉછાહસો. ભવઆતાપ૦

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાદિદશલક્ષણધર્મયિ અર્ધં નિ૦

○

અંગપૂજા

(સોરઠા)

પારેં દુષ્ટ અનેક, બાંધ માર બહુવિધ કરે;
ધરિયે છિમા વિવેક, કોપ ન કીજે પીતમા.

(ચીપાઈ મિશ્રિત ગીતા છંદ)

ઉત્તમ છિમા ગહો રે ભાઈ, ઈહ ભવ જસ પરભવ સુખદાઈ,
ગાલી સુનિ મન ખેદ ન આનો, ગુનકો ઔગુન કહે અયાનો.

કહિ હે અયાનો વસ્તુ છીને, બાંધ માર બહુવિધ કરે,
ધરતેં નિકારેં તન વિદારેં, વૈર જો ન તહાં ધરેં;
તેં કરમ પૂરબ કિયે ખોટે, સહે ક્યોં નહિ જીયરા,
અતિકોધઅગનિ બુઝાય પ્રાણી, સામ્યજલલે સીયરા. ૧

ૐ શ્રી ઉત્તમક્ષમાધર્મગાય અર્ધં નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

માન મહાવિષરૂપ, કરહિ નીચગતિ જગતમેં,
કોમલ સુધા અનૂપ, સુખ પાવે પ્રાની સદા.

ઉત્તમ માર્દવ ગુન મનમાના, માન કરનકો કૌન ઠિકાના,
વસ્યો નિગોદમાંહિતે આયા, દમરી રૂંકન ભાગ બિકાયા.

રૂંકન બિકાયા ભાગવશતે, દેવ ઈર્કઈન્દ્રી ભયા,
ઉત્તમ મુઆ ચાંડાલ હુઆ, ભૂપ કીડોમેં ગયા;
જીતવ્ય-જોબન-ધન-ગુમાન, કહા કરે જલ બુદબુદા,
કરિ વિનય બહુગુન બડે જનકી, જ્ઞાનકા પાવૈ ઉદા. ૨

ૐ હ્રીં ઉત્તમમાર્દવ ધર્મગાય અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

કપટ ન કીજે કોય, ચોરનકે પુર ના બસૈ;
સરલ સુભાવી હોય, તાકે ઘર બહુ સંપદા.

ઉત્તમ આર્જવ રીતિ બખાની, રંચક દગા બહુત દુખદાની;
મનમેં હો સો વચન ઉચરિયે, વચન હોય સો તનસોં કરિયે.

કરિયે સરલ તિહું જોગ અપને, દેખ નિરમલ આરસી,
મુખ કરૈ જૈસા લખે તૈસા કપટપ્રીતિ અંગારસી;
નહિ લહે લછમી અધિક છલકરિ, કરમબંધ વિશેષતા,
ભય ત્યાગિ દૂધ બિલાવ પીવૈ, આપદા નહિ દેખતા. ૩

ૐ હ્રીં ઉત્તમઆર્જવ ધર્મગાય અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

કઠિન વચન મતિ બોલ, પરનિન્દા અરુ ગૂઠ તજ;
સાંચ જવાહર ખોલ, સતવાદી જગમેં સુખી.

ઉત્તમ સત્યવરત પા લીજે, પરવિશ્વાસઘાત નહિ કીજે;
સાંચે ગૂઠે માનુષ દેખો, આપન પૂત સ્વપાસ ન પેખો.

પેખો તિહાયત પુરુષ સાંચેકો, દરબ સબ દીજિયે,
મુનિરાજ શ્રાવકકી પ્રતિષ્ઠા, સાંચ ગુન લખ લીજિયે;
ઊંચે સિંહાસન બૈઠિ વસુનૃપ, ધરમકા ભૂપતિ ભયા,
વચ ગૂઠસેતી નરક પહુંચા, સુરગમેં નારદ ગયા. ૪

ૐ હ્રીં ઉત્તમસત્ય ધર્મગાય અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

રિ હિરદૈ સંતોષ, કરહુ તપસ્યા દેહસોં,
૧૩ સદા નિરદોષ, ધરમ બડૌ સંસારમેં.

ઉત્તમ પૈચ સર્વ જગ જાના, લોભ પાપકો બાપ બખાના;
આશાસ મહા દુખદાની, સુખ પાવૈ સન્તોષી પ્રાની.

પ્રા સદા શુચિ શીલ જપ તપ, જ્ઞાનધ્યાનપ્રભાવતેં,
નિ ગંગજમુન સમુદ્ર ન્હાયે, અશુચિ દોષ સુભાવતેં;
૫ ઉ અમલ મલ ભયોં ભીતર, કૌન વિઘ ઘટ શુચિ કહે;
બ દેહ મૈલી સુગુનઘૈલી, શૌચગુન સાધૂ લહે. ૫

ૐ હ્રીંઉત્તમશૌચ ધર્મગાય અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

કાય છહોં પ્રતિપાલ, પંચેન્દ્રિય મન વશ કરો;
સંજમ-રતન સંભાલ, વિષયચોર બહુ કિરત હૈં.

ઉત્તમ સંજમ ગહુ મન મેરે, ભવ ભવકે ભાજૈ અઘ તેરે;
સુરગરક પશુગતિ મેં નાહી, આલસ હરન કરન સુખ ઠાહી.

૬ ઠી પૃથી જાલ આગ મારુત, રૂખ ત્રસ કરુના ઘરો,
૧૨સન રસના પ્રાન નૈના, કાન મન સબ વશ કરો;
સ બિના નહિ જિનરાજ સીજે, તૂ રુલ્યો જગકીચમેં,
૬ ઘરી મત વિસરો કરો નિત, આયુ જમમુખ બીચમેં. ૬

ૐ ઉત્તમસંયમ ધર્મગાય અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

તપ ચાહૈં સુરરાય, કરમશિખરકો વજ્ર હૈ,
દ્વાદશવિધિ સુખદાય, ક્વોં ન કરૈ નિજ સક્તિ સમ.

૭૮ તપ સબમાહિં બખાના, કરમશિખરકો વજ્ર સમાના,
વર અનાદિ નિગોદ મજારા, ભૂ-વિકલત્રય પશુતન ધારા.

૯૨ મનુષ તન મહાદુર્લભ, સુકલ આયુ નિરોગતા,
૯૩ જૈનવાની તત્ત્વજ્ઞાની, ભઈ વિષયપયોગતા.

अति महादुर्लभ त्याग विषय, कषाय जो तप आदरै,
नरत्नव अनूपम कनक धरपर, मक्षिमयी कलसा धरै. ७

ॐ ह्रीं उत्तमतप धर्मगाय अर्घ्य निर्वपामीति स्वाहा.

दान चार परकार, चार संघको दीजिये,

धन विजुली उनहार, नरत्नव लाहो लीजिये.

उत्तम त्याग कबो जगसारा, औषधि शास्त्र अल्प आहारा,
निहचै रागद्वेष निरवारै, ज्ञाता दोनों दान संभारै.

दोनों संभारै कूपजल सम, दरभ धरमें परिनया,

निज हाथ दीजे साध लीजे, पाय फोया बह गया.

धनि साध शास्त्र अल्प दिवेया, त्याग राग विरोधको,

बिन दान श्रावक साध दोनों, लहै नाहीं बोधको. ८

ॐ ह्रीं उत्तमत्याग धर्मगाय अर्घ्य निर्वपामीति स्वाहा.

परिग्रह यौभिस लेह, त्याग करै मुनिराज्ज;

तिसनाभाव उछेह, घटती ज्ञान घटाईये.

उत्तम आर्कियन गुण जानौ, परिग्रहयिता दुभ ही मानौ;

कांस तनकसी तनमें सावै, ग्राह लंगोटीकी दुभ लावै.

लावै न समता सुभ कल्पी नर, विना मुनिमुद्रा धरै,

धनि नगनपर तन नगन हाँडे, सुर असुर पायनि परै.

धरमांसि तिसना जो घटावै, रुचि नहीं संसारसौं;

बहु धन भुरा हू लवा कलिये, लीन पर उपगारसौं. ९

ॐ ह्रीं उत्तमआर्कियन्य धर्मगाय अर्घ्य निर्वपामीति स्वाहा.

शीलभाडि नौ राभ, ब्रह्मभाव अंतर लभो;

करि दोनों अभिलाभ, करहु सकल नरत्नव सदा.

उत्तम ब्रह्मचर्य मन आनौ, माता बहिन सुता पहियानो;

सहै भाषवर्षा बहु सुरै, टिकै न नैन भान लपि कुरै.

कुरै तियाके अशुचि तनमें, कामरोगी रति करै,
बहु मृतक सडहै मसानमांही, काक ज्यों थोंथें भरै;
संसारमें विषवेल नारी, तजि गये जोगीधरा,
'ध्यानत' धरम दश पैडि यदिकै, शिवमहलमें पग धरा. १०

ॐ ह्रीं उत्तमब्रह्मचर्य धर्मगाय अर्घ्य निर्वपामीति स्वाहा.

जयमाला

(दोहा)

दशलक्ष्ण वंदौ सदा, मनवांछित फलदाय,
कहौ आरती भारती, हम पर छोडु सहाय. १

उत्तम छिमा जहां मन छोई, अंतर बाहर शत्रु न कोई;
उत्तम मार्दव विनय प्रकासै, नानाभेद ज्ञान सब भासै. २

उत्तम आर्जव कपट मिटावै, दुरगति त्याग सुगति उपजावै;
उत्तम सत्यवचन मुभ बोवै, सो प्रानी संसार न डोवै. ३

उत्तम शौच लोभ परिहारी, संतोषी गुनरतन लंडारी;
उत्तम संयम पावै ज्ञाता, नरत्नव सकल करै लै साता. ४

उत्तम तप निरवांछित पावै, सो नर करमशत्रुको टावै;
उत्तम त्याग करै जो कोई, भोगभूमि-सुरशिव-सुभ छोई. ५

उत्तम आर्कियनप्रत धारे, परमसमाधिदशा विसतारे;
उत्तम ब्रह्मचर्य मन लावै, नरसुरसहित मुक्तिफल पावै. ६

(दोहा)

करै करमकी निरजरा, भवपीजरा विनाशि;
अजर अमरपदको लहे, 'ध्यानत' सुभकी राशि.

ॐ ह्रीं उत्तमक्षमा मार्दव आर्जव सत्य शौच संयम तप त्याग
आर्कियन्य ब्रह्मचर्य दशलक्षधर्मपूजासंग्रह निर्वपामीति स्वाहा.

(अर्घ्य के बाद विसर्जन करना चाहिये)

સમ્યક્ દરસન જ્ઞાન, પ્રત શિવમગ તીર્થો મપી;
પાર ઉતારન યાન, 'ધ્યાનત' પૂજો પ્રતસહિત.

ૐ શ્રી સમ્યક્ત્રયાય પૂર્ણાર્થ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

✽

અર્ધાવલી

સામાન્ય અર્ધ

ઉદક-ચંદન-તંદુલ-પુષ્પકૈશરુ-સુદીપ-સુધુપ-ફલાધકૈ: ।
ધવલ-મંગલ-ગાન-રવાકુલે જિનગૃહે જિનનાથમહં યજે ॥

ૐ શ્રી.....અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

✽

દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુનો અર્ધ

(ગીતા છંદ)

જલ પરમ ઉજ્જવલ ગંધ અક્ષત પુષ્પ ચરુ દીપક ધરું,
વર ધૂપ નિરમલ ફલ વિવિધ બહુ જનમકે પાતક હરું,
ઇહ ભાંતિ અર્ધ ચઢાય નિત ભવિ કરત શિવ પંકતિ મયું,
અરહંત શ્વેત-સિદ્ધાંત ગુરુ-નિરગ્રંથ નિત પૂજા રચું.

(ઘોષા)

વસુવિધિ અર્ધ સંજોયકે અતિ ઉછાહ મન કીન;
જાસો પૂજો પરમ પદ દેવ શાસ્ત્ર ગુરુ તીન.

ૐ શ્રી દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુભ્યો અનર્ધપદપ્રાપ્તયે અર્ધ નિ૦

✽

વીસ વિહરમાન તીર્થકરનો અર્ધ

જલ ફલ આઠો દર્વ, અરધ કર પ્રીતિ ધરી હે,
ગણધર ઇન્દ્રનિહૂતો, ધુતિ પૂરી ન કરી હે;
'ધ્યાનત' સેવક જાનકે (હો), જગતો લેહુ નિકાર,
સીમંધર જિન આદિ દે, (સ્વામી) વીસ વિદેશ મઝાર,
શ્રી જિનરાજ હો, ભવ તારણતરણ જિહાજ.

ૐ શ્રી શ્રીસીમંધરાદિવિદ્યમાનવિંશતિતીર્થકરેભ્યો અર્ધ નિ૦

✽

ચોવીસ જિનેન્દ્રનો અર્ધ

જલ ફલ આઠો શુચિસાર તાકો અર્ધ કરો,
તુમકો અરપો ભવતાર, ભવતરિ મોક્ષ વરો;
ચોવીસો શ્રીજિનચંદ, આનંદકંદ સહી,
પદ જજત હરત ભવકંદ, પાવત મોક્ષ મહી.

ૐ શ્રી શ્રીવૃષભાદિચતુર્વિંશતિતીર્થકરેભ્યો અર્ધ નિ૦

✽

નિર્વાણક્ષેત્રનો અર્ધ

જલ ગંધ અક્ષત ફૂલ ચરુ ફલ દીપ ધૂપામન ધરો,
'ધ્યાનત' કરો નિરભય જગતતો, જોર કર વિનતી કરો;
સમ્મેદગઢ ગિરનાર ચંપા પાવાપુરિ કેલાસકો,
પૂજો સદા ચોવીસ જિન નિર્વાણભૂમિ નિવાસકો.

ૐ શ્રી શ્વેતભાદિચતુર્વિંશતિતીર્થકરનિર્વાણક્ષેત્રેભ્યો અર્ધ નિ૦

પંચ બાલયતિ તીર્થકરનો અર્ધ

(નંદીશ્વર શ્રી જિનધામ-રાગ)

સજિ વસુવિધિ દ્રવ્ય મનોજ, અરધ બનાવત હું,
વસુ કર્મ અનાદિ સંયોગ, તાહિ નસાવત હું;

શ્રીવાસુપૂજ્ય મલિ નેમ, પારસ વીર અતિ,
નમું મન-વચ-તન ધરિ પ્રેમ, પાંચો બાલ યતિ.

ૐ હ્રીં શ્રીવાસુપૂજ્ય-મહિનાથ-નેમિનાથ-પાર્શ્વનાથ-મહાવીર સ્વામી
પંચ બાલયતિ-તીર્થકરેભ્યો અનર્ઘપદપ્રાપ્તયે અર્ઘ નિ૦

પંચપરમેષ્ઠીનો અર્ઘ

મનમાંહિ ભક્તિ અનાદિ નમિ હોં દેવ અરહંત કો સતી,
શ્રી સિદ્ધ પૂજું અષ્ટ ગુણમય સૂરિ ગુણ છત્તીસ હી;
અંગ-પૂર્વધારી જજોં ઉપાધ્યાય સાધુ ગુણ અઠભીસ છ,
યે પંચ ગુરુ નિરગ્રંથ સુમંગલદાયી જગદીશ છ.

ૐ હ્રીં શ્રીઅરહંત-સિદ્ધ-આચાર્ય-ઉપાધ્યાય-સર્વસાધુ-પંચપરમેષ્ઠીભ્યો
અર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

સિદ્ધ ભગવાનનો અર્ઘ

હમમે આઠો હી દોષ, જજહું અર્ઘ લે સિદ્ધછ;
દીજ્યો વસુ ગુણ મોહિ, કર જોડ્યાં 'ધ્યાનત' ખડો.

ૐ હ્રીં શ્રીસિદ્ધપરમેષ્ઠિને અર્ઘ નિ૦

ત્રણ ચોવીસીનો અર્ઘ

(ગીતા છંદ)

જલ ગંધ તંદુલ સુમન ચરુવર દીપ ઘૂપ ફલોધ હી,
કરિ અર્ઘ દ્રવ્ય અનર્ઘ લોકે નસેં ભવ-અધ ઝોધ હી;
ભરત જંબૂદ્વીપકે ત્રય કાલ ત્રય ચોવીસ કા,
પૂજું સદા મન-વચન-તનતેં, દાય પદ જગદીશ કા.

ૐ હ્રીં જંબૂદ્વીપ-ભરતક્ષેત્રોત્પન્ન-અતીત-વર્તમાન-અનાગત-ચતુર્વિધાતિ
જિનેભ્યો અનર્ઘપદપ્રાપ્તયે અર્ઘ નિ૦ સ્વાહા.

ત્રીસ ચોવીસીનો અર્ઘ

દ્રવ્ય આઠો જુ લીના હે, અર્ઘ કરમેં નવીના હે,
પૂજતેં પાપ છીના હે, ભાનમલ જોર કીના હે;
દીપ અઢાઈ સરસ રાજે, ક્ષેત્ર દશ તા વિષે છાજે,
સાત શત બીસ જિન રાજે, પૂજતાં પાપ સબ ભાજે.

ૐ હ્રીં પાંચ ભરત પાંચ ઐરાવત દશક્ષેત્રસંબંધી ત્રીસ ચોવીસીકે
સાતસૌ બીસ જિનેન્દ્રેભ્યો અર્ઘ નિ૦

શ્રી ભાવિ તીર્થકરનો અર્ઘ

જલ ગંધ સુઅક્ષત પુષ્પ, શુભ નૈવેદ્ય ઘરું,
લઈ દીપ ઘૂપ ફળ અર્ઘ, જિનવર પૂજ કરું;
અહો ! ઘાતકીખંડ જિહ્વંદ ભાવી મનહારી,
જંબુ-ભરતે જયવંત શિવ મંગળકારી.
(-સ્વર્ણે વર્તે જયવંત શિવ મંગળકારી)

ૐ હ્રીં ઘાતકીદ્વીપ-વિદેહક્ષેત્રસ્ય ભાવિ જિનેન્દ્રાય અનર્ઘપદપ્રાપ્તયે
પૂર્ણાર્ઘ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

પાંચમેરુનો અર્ઘ

આઠ દરવમય અર્ઘ બનાય, 'ધ્યાનત' પૂજોં શ્રીજિનરાય,
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય;
પાંચો મેરુ અસ્સી જિનધામ, સબ પ્રતિમાકો કરું પ્રણામ,
મહાસુખ હોય, દેખે નાથ પરમ સુખ હોય.

ૐ હ્રીં પંચમેરુસંબંધી અસ્સી જિનાલયેભ્યો અર્ઘ નિ૦

૨૧. નમિનાથ ભગવાન

જલફલ આઠો દરબ મિલાકર, ઉત્તમ અર્થ બનાયા હે,
કર્મ મહા અરિદલ ભંજનકો, જિનવર ચરન ચઢાયા હે.
શ્રી નમિનાથ ચરનકો નમિકે, જિન પદપંકજ ધ્યાન ઘરો,
અવ્યાબાધ અનંત ગુણાતમ, મુક્તિરમાનિધિ આપ વરો.

ૐ હ્રીં શ્રીનમિનાથજિનેન્દ્રાય અનર્ઘ્યપદપ્રાપ્તયે અર્થ નિ૦

૨૨. નેમિનાથ ભગવાન

સલિલ સુચ્છ મલયાગિર ચંદન, અછિત કુસુમ ચરુ ભરિ ધારી,
મણિદીપ દસાંગ ધૂપ ફલ ઉત્તમ, અર્થ 'રામ' કરિ સુખકારી;
શ્રી નેમિ જિનેશ્વરકે પદ વંદું, રજમતિ સી તતછિન છારી,
પસુવનિકી રવ સુનિકેં કરુણા ધરિ, જાય ચઢે પ્રભુ ગિરનારી.

ૐ હ્રીં શ્રીનેમિનાથજિનેન્દ્રાય અનર્ઘ્યપદપ્રાપ્તયે અર્થ નિ૦

૨૩. પારસનાથ ભગવાન

શુચિ જલ ફલાદિક દ્રવ્ય લેકર, અર્થ ઉત્તમ કીજિયે,
ભવભ્રમણ ભંજન હેત પ્રભુકો પૂજિ શિવસુખ લીજિયે;
સંસાર વિષમ વિદેશવત, કલિકાલ વન વિકરાલ હે,
તહાં ભમત ભવિકો સુખદ, પારસ નામ ધામ કૃપાલ હે.

ૐ હ્રીં શ્રીપારસનાથજિનેન્દ્રાય અનર્ઘ્યપદપ્રાપ્તયે અર્થ નિ૦

૨૪. મહાવીર ભગવાન

જલફલ વસુ દ્રવ્ય મિલાય, અર્થ બનાય મહા,
જિનવરપદ પૂજો જાય, શિવસુખદાય કહા;
શ્રીવીર હરો ભવ પીર, શિવસુખદાયક હો,
મમ અરજ સુનો ગુણધીર, તુમ જગનાયક હો.

ૐ હ્રીં શ્રીવૈશ્યાનજિનેન્દ્રાય અનર્ઘ્યપદપ્રાપ્તયે અર્થ નિ૦

સમુચ્ચય અર્ધ

(ગીતા છંદ)

મેં દેવ શ્રી અર્હન્ત પૂજું, સિદ્ધ પૂજું ચાવ સો,
આચાર્ય શ્રી ઉવચાય પૂજું, સાધુ પૂજું ભાવ સો,
અર્હન્ત-ભાષિત વૈન પૂજું, દ્વાદશાંગ રચે ગની,
પૂજું દિગંબર ગુરુચરન, શિવ હેત સબ આશા હની.
સર્વજ્ઞભાષિત ધર્મ દશવિધિ દયામય પૂજું સદા,
જજિ ભાવના ષોડશ રતનત્રય જા વિના શિવ નહિ કદા;
ત્રૈલોક્યકે કૃત્રિમ અકૃત્રિમ ચૈત્ય ચૈત્યાલય જજું,
પંચમેરુ નંદીશ્વર જિનાલય ખચર સુર પૂજિત ભજું.
કૈલાસ શ્રી સમ્મેદ શ્રી ગિરનાર ગિરિ, પૂજું સદા,
ચંપાપુરી પાવાપુરી પુનિ ઔર તીરથ સર્વદા;
ચૌબીસ શ્રી જિનરાજ પૂજું બીસ ક્ષેત્ર વિદેહ કે,
નામાવલી ઇક સહસ વસુ જય હોય પ્રતિ શિવગેહ કે.

(દોહ)

જલ ગંધાશત પુષ્પ ચરુ, દીપ ધૂપ ફલ લાય;
સર્વ પૂજ્ય પદ પૂજહું, બહુ વિધી ભક્તિ બઢાય.

ૐ હ્રીં શ્રી અર્હન્ત-સિદ્ધ-આચાર્ય-ઉપાધ્યાય-સર્વસાધુ; દેવ-
શાસ્ત્ર-ગુરુ; ઉત્તમક્ષમાદિ દશધર્મ; દર્શનવિશુદ્ધિઆદિ ષોડશભાવના;
ત્રૈલોક્યસંબંધિ-કૃત્રિમ-અકૃત્રિમ સમસ્ત ચૈત્ય-ચૈત્યાલય; પંચમેરુ-
સંબંધિ-ચૈત્ય-ચૈત્યાલય; નંદીશ્વરસંબંધિ-જિન-જિનાલય; નિર્વાણક્ષેત્ર
શ્રી કૈલાસ-સમ્મેદગિરિ-ગિરનારગિરિ-ચંપાપુરી-પાવાપુરી આદિ
તીર્થક્ષેત્ર; શ્રી ઋષભઆદિ ચતુર્વિંશતિ જિનેન્દ્રદેવ; શ્રી સીમંધર
આદિ વિંશતિ જિનેન્દ્રદેવ; આદિ સમસ્ત-પૂજ્યપદેભ્યો અનર્ઘ્ય
પદપ્રાપ્તયે મહા અર્ધ નિર્વપામીતિ સ્વાહા.

શાંતિપાઠ

(ચૌપાઈ)

મેં તુમ ચરણ કમલ ગુણ ગાય, બહુવિધ ભક્તિ કરું મન લાય;
જનમ જનમ પ્રભુ પાઉં તોહિ, યહ સેવાફલ દીજે મોહિ. ૧
કૃપા તિહારી ઐસી હોય, જામન મરન મિટાવો મોય;
વાર વાર મેં વિનતી કરું, તુમ સેયે હું ભવસાગર તરું. ૨
નામ લેત સબ દુઃખ મિટ જાય, તુમ દર્શન દેખ્યા પ્રભુ આય;
તુમ હો પ્રભુ દેવનકે દેવ, મેં તો- કરું ચરણ તવ સેવ. ૩
મેં આયો પૂજનકે કાજ, મેરો જન્મ સફલ ભયો આજ;
જો મુઝ સેવકકી અરદાસ, સો સબ રહી જ્ઞાનમેં ભાસ. ૪
પાર્તે નહિ કહુ કહની પરે, તુમહી તેં સબ કારજ સરે;
તુમરે ગુણાંકો સ્વામી અંત ન પાર, તુમ વિન કૌન લગાવે પાર. ૫
“તાર તાર” વિલ મત કર દેવ, એહિ વિરદ સુન તારન એવ;
પૂજા કરકે નવાઉં નિજ શીશ, મુજ અપરાધ ભમહુ જગદીશ. ૬

શાંતિપાઠ

શાંતિજિનેશ્વર સાચો સાહેબ, શાંતિકરણ અનુકુલમેં હો જિનજી;
તું મેરુ મનમેં તું મેરા દિલમેં, ધ્યાન ઘરું પલ પલમેં સાહેબજી;

તું. મેરા૦ ૧

ભવમાં ભમતાં મેં દરિશન પાયો, આશા પૂરો એક પલમેં હો જિનજી

તું. મેરા૦ ૨

નિરમલ જ્યોત વદન પર સોહે, નિકસ્યો જ્યું ચંદ વાદળ મેં જિનજી

તું. મેરા૦ ૩

મેરો મન તુમ સાથે લીનો, મીન વસે જ્યું જળમેં સાહેબજી

તું. મેરા૦ ૪

જિન રંગ કહે પ્રભુ શાંતિજિનેશ્વર, દીકોજી દેવ સકળમેં હો જિનજી

તું. મેરા૦ ૫

વિસર્જન

પરમેશ્વર પરમાત્મા, પાવન તૂ પરમિદ્ધ;
જય જગગુરુ દેવાધિદેવ, નયણેં મેં દિદ્ધ. ૧
અચલ અકલ અવિકાર સાર, કરુણારસ સિંધુ;
જગતિ જન આધાર એક, નિષ્કારણ બંધુ. ૨
ગુણ અનંત પ્રભુ તાહરા એ, કિમહી કબ્યા ન જાય;
ભક્તિ ઘરું જિન ધ્યાનથી, વિદાનંદ સુખ ધાય. ૩

વિસર્જન

શ્રી સીમંધર જગઘણી, આ ભરતે આવો;
કરુણાવંત કરુણા કરી, અમને વંદાવો. ૧
સકલ ભક્ત તુમે ઘણી, જો હોવે અમ નાથ;
ભવો ભવ હું છું તાહરો નહીં મેલું હવે સાથ. ૨
સકલ સંગ છંડી કરી, ચારિત્ર લઈયું;
પાય તુમારા સેવીને, શિવરમણી વરયું. ૩
એ અળજો મુજને ઘણો, પૂરો સીમંધર દેવ;
ઈહાં થકી હું વિનવું, અવધારો મુજ સેવ. ૪

*

જિન-સ્તવન

(પ્રદક્ષિણા દેતી વખતે બોલવાનું)

(જિનવર કેરી સુપૂજના—રાગ)

જિનવર દર્શન અદ્ભુત લાગે છે, અદ્ભુત લાગે છે પ્રભુ ધામ રે,
જિનવર પૂજું આનંદથી....૧
સ્તનત્રયીની પ્રાપ્તિ કાજે, દર્શન કરું વીતરાગ રે. જિનવર૦ ૨
જિનવર દર્શનથી હર્ષ ઉભરાય છે, પ્રદક્ષિણા દેવું પ્રભુ દ્વાર રે. ૩

શાંતિ જિનેશ શાંતિ સુખદાઈ, જગતપૂજ્ય પૂજો શિર નાઈ;
પરમ શાંતિ દીજે હમ સબકો, પઠે તિન્હે પુનિ ચાર સંધકો.

(વસંતતિલકા)

પૂજે જિન્હે મુકુટ હાર કિરીટ લાકે,
ઈન્દ્રાદિ દેવ અરુ પૂજ્ય પદાબ્જ જાકે;
સો શાંતિનાથ વરવંશ જગત્પદીપ,
મેરે લિયે કરહિં શાંતિ સદા અનૂપ.

(ઈન્દ્રવજ્ર)

સંપૂજકોંકો પ્રતિપાલકોંકો, યતીનકો ઔ યતિનાયકોંકો;
રાજા પ્રજા રાજ્ઞ સુદેશ કો લે, કીજે સુખી હે જિન શાંતિકો દે.

(સગ્ધરા છંદ)

હોવે સારી પ્રજાકો સુખ બલયુત હો ધર્મધારી નરેશા,
હોવે વર્ષા સમૈ પૈ તિલભર ન રહે વ્યાધિયોંકા અન્દેશા;
હોવે ચોરી ન જારી સુસમય વરતે હો ન દુષ્કાલ મારી,
સારે હી દેશ ધારે જિનવર વૃષકો જો સદા સૌખ્યકારી.

(દોહા)

ઘાતિકર્મ જિન નાશ કરિ, પાયો કેવલરાજ;
શાંતિ કરો સબ જગતમેં, વૃષભાદિક જિનરાજ.

(મન્દાકાન્તા)

શાસ્ત્રોંકા હો પઠન સુખદા, લાભ સત્સંગતીકા,
સદ્વર્તોં કા સુજસ કહકે, દોષ ઢાંકું સભીકા;
બોલું પ્યારે વચન હિતકે, આપકા રૂપ ધ્યાળોં,
તોલોં સેળોં ચરણ જિનકે મોક્ષ જોલોં ન પાળોં.

(આર્યા)

તવ પદ મેરે હિયમેં, મમ હિય તેરે પુનીત ચરણોં મેં;
તબલોં લીન રહોં પ્રભુ, જબલોં પાયા ન મુક્તિ-પદ મેંને.

અક્ષર પદ માત્રાસે, દૂષિત જો કણુ કહા ગયા મુઝસે;
ક્ષમા કરો પ્રભુ સો સબ, કરુણા કરિ પુનિ છુડાહુ ભવદુઃખસે.
હે જગબન્ધુ જિનેશ્વર, પાળોં તવ ચરણ શરણ બલિહારી;
મરણ-સમાધિ સુદુર્લભ, કર્મોંકા ક્ષય સુબોધ સુખકારી.

॥ પરિપુષ્યાંજલિં ક્ષિપેત્ ॥

(અહીં નવ વાર સ્તમ્ભોકાર મંત્રનો જાપ જાવો.)

વિસર્જન / ૩૧૦૫૧૧

(દોહા)

બિન જાને વા જાનકે, રહી ટૂટ જો કોય;
તુમ પ્રસાદ તેં પરમગુરુ, સો સબ પૂરન હોય. ૧
પૂજનવિધિ જાનોં નહીં, નહિં જાનોં આહવાન;
ઔર વિસર્જન હૂં નહીં, ક્ષમા કરો ભગવાન. ૨
મંત્રહીને ધનહીન હું, ક્રિયાહીન જિનદેવ;
ક્ષમા કરહુ રાખહુ મુઝે, દેહુ ચરણકી સેવ. ૩
આયે જો જો દેવગન, પૂજે ભક્તિ પ્રમાન;
અપને સ્થાન બિરાજહુ, કૃપા કરો ભગવાન. ૪

॥ ઈત્યાશીર્વાદઃ ॥

વિસર્જન

દેહ છતાં જેની દશા, વર્તે દેહાતીત,
તે જ્ઞાનીના ચરણમાં, હો વંદન અગણીત.
એહ પરમપદ પ્રાપ્તિનું કર્યું ધ્યાન મેં,
ગજા વગર ને હાલ મનોરથરૂપ જો;
તો પણ નિક્રમ્ય રાજચંદ્ર મનને રહ્યો,
પ્રભુ-આજ્ઞાએ થાશું તે જ સ્વરૂપ જો;
અપૂર્વ અવસર એવો ક્યારે આવશે ?

(પૂજા પૂર્ણ થયા પછી નવ વાર નમસ્કાર મંત્રનો જાપ કરવો.)

अष्टकर्म से रहित मुक्ति-लक्ष्मी के घरश्री सिद्ध नमूँ ।
सम्यक्त्वादि गुणों से संयुत, तिन्हें ध्यान धर कर्म वमूँ ॥ ६ ॥
जिनवर की भक्ति से होते, विघ्न समूह अन्त जानो ।
भूत शाकिनी सर्प शांत हो, विष निर्विष होता मानों ॥ ७ ॥

(यहाँ पुष्पांजलि क्षेपण करें)

जिनसहस्रनाम अर्घ्य

मैं प्रशस्त मंगल गानों से युक्त जिनालय माँहि यजूँ ।
जल चंदन अक्षत प्रसून चरु, दीप धूप फल अर्घ्य सजूँ ॥
ॐ ह्रीं श्री भगवज्जिनसहस्रनामेश्वर्योऽर्घ्यं निर्वपामीति स्वाहा ।

पूजा प्रतिज्ञा पाठ

(तार्कक)

स्याद्वाद वाणी के नायक, श्री जिनको मैं नमन कराय ।
चार अनंत चतुष्टयधारी, तीन जगत के ईश मनाय ॥
मूलसंघ के सम्यग्दृष्टि, उनके पुण्य कमावन काज ।
करूँ जिनेश्वर की यह पूजा, धन्य भाग्य है मेरा आज ॥ १ ॥
तीन लोक के गुरु जिन-पुंगव, महिमा सुन्दर उदित हुई ।
सहज प्रकाश मई दृग्-ज्योति, जग-जन के हित मुदित हुई ॥
समवसरण का अद्भुत वैभव, ललित प्रसन्न करी शोभा ।
जग-जन का कल्याण करे अरु, क्षेम कुशल हो मन लोभा ॥ २ ॥
निर्मल बोध सुधा सम प्रकटा, स्व-पर विवेक करावनहार ।
तीन लोक में प्रथित हुआ जो, वस्तु त्रिजग प्रकटावनहार ॥
ऐसा केवलज्ञान करे, कल्याण सभी जगतीतल का ।
उसकी पूजा रचूँ आज मैं, कर्म बोझ करने हलका ॥ ३ ॥
द्रव्य-शुद्धि अरु भाव-शुद्धि, दोनों विधि का अवलंबन कर ।
करूँ यथार्थ पुरुष की पूजा, मन-वच-तन एकत्रित कर ॥
पुरुष-पुराण जिनेश्वर अर्हन्, एकमात्र वस्तु का स्थान ।
उसकी केवल-ज्ञान वह्नि में, करूँ समस्त पुण्य आह्वान ॥ ४ ॥

(यहाँ पुष्पांजलि क्षेपण करें)

स्वस्ति मंगलपाठ

चौपाई

ऋषभदेव कल्याणकराय, अजित जिनेश्वर निर्मल थाय ।
स्वस्ति करें संभव जिनराय, अभिनंदन के पूजों पाय ॥ १ ॥
स्वस्ति करेंश्री सुमति जिनेश, पद्म-प्रभ पद-पद्म विशेष ।
श्री सुपार्श्व स्वस्ति के हेतु, चन्द्रप्रभु जन तारन सेतु ॥ २ ॥
पुष्पदंत कल्याण सहाय, शीतल शीतलता प्रकटाय ।
श्री श्रेयांस स्वस्ति के श्वेत, वासुपूज्य शिव साधन हेत ॥ ३ ॥
विमलनाथ पद विमल कराय, श्री अनंत आनंद बताय ।
धर्मनाथ शिव शर्म कराय, शांति विश्व में शांति कराय ॥ ४ ॥
कुंथु और अरजिन सुखरास, शिवमग में मंगलमयआश ।
मल्लि और मुनिसुव्रत देव, सकल कर्मक्षय कारण एव ॥ ५ ॥
श्री नमि और नेमि जिनराज, करें सुमंगलमय सब काज ।
पार्श्वनाथ तेवीसम ईश, महावीर वंदों जगदीश ॥ ६ ॥
ये सब चौबीसों महाराज, करें भव्य जन मंगल काज ।
मैं आयो पूजन के काज, राखो श्री जिन मेरी लाज ॥ ७ ॥

(यहाँ पुष्पांजलि क्षेपण करें)

परमार्थि स्वस्ति मंगल पाठ (हिन्दी)

(गीतिका)

नित्य अद्भुत अचल केवल, ज्ञानधारी जे मुनी ।
मनःपर्यय ज्ञानधारक, यती तपसी वा गुणी ॥
दिव्य अवधिज्ञान धारक, श्री ऋषीश्वर को नमूँ ।
कल्याणकारी लोक में, कर पूज वसु विधि को वमूँ ॥ १ ॥
कोष्ठस्थ धान्योपम कही, अरु एक बीज कही प्रभो ।
संभिन्न संश्रोतृ पदानुसारी, बुद्धि ऋद्धि कही विभो ॥